

Végül megemlítjük, hogy Kolbenheyer szerint, a meny-nyire ennek tapasztalatai terjednek, a köralakkal nem bírő „Hinczko tó“ és az „5 tó“-hoz tartozó „Fekete tó“ — Czarny staw — kivételével, a többi tavak hossz-átmérője többé-kevésbbé függélyes irányban esik a magas hegygerinczre.

Ford. *Votisky K.*

Fuchs Frigyes Dávid,

született 1799., meghalt 1874.

Életrajzi vázlat

Hradszky Józseftől.

Fuchs Frigyes Dávid 1799-ik évi decz. 31-én Lőcsén, Szepesmegyében, születvén, első iskolai kiképeztetését szülővárosában és Debreczenben nyere. 1819-ik évben a gyakorlati mértan két évi folyamát a pesti egyetemen végzé és az oklevél elnyerése végett előszabott két évi gyakorlat befejezése és a szigorlatok letétele után (1821-ik évben Pesten), két havon át a mariabrunni erdészeti akadémia előadásai és gyakorlataiban résztvett.

Ugyanazon évben Fuchs Aradra ment, hol tartózkodásának első 3 évében (1821-től 1824-ig) urbéri és erdőszabályozási felvételekkel foglalkozott; később mint uradalmi mérnök Pankotán b. Dietrich szolgálatába állott, hivatalát azonban egy év múlva elhagyni kénytelenítettett, mert a posványos éghajlat egészségének ártalmára vala, és szülő-földére visszatért. Itt 1826-tól 1830-ig magános munkával foglalkozott. 1827-ben kopár terméketlen zabföldeken a jelenlegi 23 hektárnyi területet meghaladó Lubló fürdőbeli parkot ültetvényezte. 1830-ban Roxer Teréziát Poprádból vette nőül, a ki 4 fiuval megajándékozta. Ugyanazon évben a káposztafalvi vasgyár felügyeletét átvette, melynek 1834-ig élén állott. Ezután az új-lublói és jakubjáni uradalom főigazgatóságával megbízott, hol 1838-ban az odavaló vasgyárt építette. 1847-ben Lőcsére költözött, hol egy hengerműt kapcsolatban sodrony-gyárral, abrones- és láncz-kovácsmű-

helylyel felállított. 1863-ban a gr. Zichy-féle trencsényi erdőségek felmérését és becslését hajtotta végre.

1860-ban, akkoron már 60 éves korában, Fuchs a központi Kárpátoknak háromszögtani és légsúlymérési fölméréséhez hozzá látott, mely munkát 2 év alatt befejezte. Munkája: „Die Central-Karpathen mit den nächsten Voralpen“ 1863-ban jelent meg Pesten, Heckenastnál; míg térképe, 10 centim. = 7·586 kilom. arány mértékben, háromszögtani és magasságmértani fölvétel szerint, a látképi átmetszetrajzzal csak néhány évvel később fejeztetvén be, — fájdalom! — a szükséges költségek fedezésének hiánya miatt ki nem adathatott és jelenleg fia, szomolnoki kincstári erdőmester birtokában létezik.

Fuchs a magyar erdészeti orsz. egyletnek is nagyra becsült tagja volt, nézetei az említett egylet évkönyveiben feljegyezvék és munkái: „Ungarns Urwälder“ (Pest, 1861. Kilián G.) és „Ansichten über Parkanlagen“ (Löcse, 1869), a legszélesebb körökben teljes elismerést arattak.

Élete 75-ik évében a fáradhatlan munkás aggastyánt szélhűdés szemefényétől megfosztá, 1874-ik évi október 6-án pedig a kéllehetlen halál tettdús életének vete végét.

Fuchs Frigyesben a magyar Kárpát-egylet keserü veszteséget szenvedett. Könyve: „Die Central-Karpathen etc.“, érdemtelen előhírnöke lön a „sokat csudált Tátrának“. Az egylet létrejöttét örömmel üdvözlé. Mint 72 éves agg, nem átallotta az út fáradalmait és az alapító gyűlésre megjelent 1873-ban Tátrafüreden. Sok tagok által egyleti elnöknek kijelölve, könnyes szemekkel megköszöné a bizodalmat, utalva előrehaladott korára!

Még 1874-ik évi szept. 19-én, tehát két héttel halála előtt, Fuchs Frigyes az egyletnek irt és fájdalmasan panaszkodott, hogy neki az orvos „minden olvasást és írást megtiltott“ és hogy annalfogva tétlenségre van kárhozthatva!

Fuchs Frigyes az egyletnek felejthetlen leend. Tisztelet emlékezetének!

Ford. *Raisz Miksa.*